

Svet
Evropske unije

Bruselj, 28. maj 2021
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0206(COD)

6980/2/21
REV 2 ADD 1

FSTR 25
SOC 143
SAN 140
CADREFIN 131
CODEC 367
PARLNAT 123

UTEMELJITEV SVETA

Zadeva: Stališče Sveta v prvi obravnavi za sprejetje UREDBE EVROPSKEGA
PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi Evropskega socialnega sklada
plus (ESS+) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1296/2013
– utemeljitev Sveta
– Svet sprejel 27. maja 2021

I. UVOD

1. Komisija je 30. maja 2018 predložila predlog uredbe o Evropskem socialnem skladu plus (v nadaljnjem besedilu: uredba o ESS+)¹, ki je del zakonodajnega svežnja kohezijske politike za obdobje 2021–2027. Krovni cilj politike pri uredbi o ESS+ je pripomoči k oblikovanju boljše delujoče in odpornejše „socialne Evrope“ ter izvajati evropski steber socialnih pravic, pa tudi socialne in zaposlitvene prednostne naloge, podprte v okviru procesa evropskega ekonomskega upravljanja. Komisija je 28. maja 2020, po izbruhu COVID-19, v okviru revidiranega večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 in svežnja za okrevanje predlagala različne spremembe zakonodajnega svežnja kohezijske politike za obdobje 2021–2027, vključno z uredbo o ESS+².
2. Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje o prvotnem predlogu sprejel 17. oktobra 2018³, o spremenjenem predlogu pa 18. septembra 2020⁴.
3. Odbor regij je mnenje o prvotnem predlogu sprejel 5. decembra 2018⁵, o spremenjenem predlogu pa 14. oktobra 2020⁶.
4. Evropski parlament je stališče v prvi obravnavi za uredbo o ESS+ sprejel na plenarnem zasedanju 4. aprila 2019.
5. Delovna skupina za strukturne ukrepe je predlagano uredbo o ESS+ obravnavala na več sejah med bolgarskim, avstrijskim, romunskim, finskim, hrvaškim in nemškim in portugalskim predsedovanjem.

¹ Dok. ST 9573/18 + ADD 2.

² Dok. ST 8394/20.

³ UL C 62, 15.2.2019, str. 165.

⁴ UL C 429, 11.12.2020, str. 245.

⁵ UL C 86, 7.3.2019, str. 84.

⁶ UL C 440, 18.12.2020, str. 191.

6. Odbor stalnih predstavnikov je 3. aprila 2019 potrdil prvotni delni pogajalski mandat⁷. Odbor stalnih predstavnikov je 22. julija 2020 potrdil še en delni mandat za pogajanja z Evropskim parlamentom v zvezi s spremenjenim predlogom Komisije za uredbo o ESS+⁸. Poleg tega je Odbor stalnih predstavnikov 5. oktobra 2020 posodobil delni mandat za pogajanja⁹, da bi bili upoštevani sklepi Evropskega sveta o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 in svežnju za okrevanje, sprejeti na izrednem zasedanju Evropskega sveta 17., 18., 19., 20. in 21. julija 2020.
7. Na podlagi teh mandatov so finsko, hrvaško, nemško in portugalsko predsedstvo izvedla medinstitucionalna pogajanja, ki so se zaključila februarja 2021.
8. Odbor Evropskega parlamenta za zaposlovanje in socialne zadeve (EMPL) je 4. marca 2021 odobril izid medinstitucionalnih pogajanj. Predsednik odbora EMPL je 5. marca 2021 v pismu predsedstvu Sveta sporočil, da bo na plenarnem zasedanju priporočil, naj med drugo parlamentarno obravnavo sprejme stališče Sveta brez sprememb, potem ko ga bo pregledala pravno lingvistična služba.
9. Svet je ob upoštevanju navedenega dogovora in po pregledu pravno lingvistične službe 27. maja 2021 sprejel stališče v prvi obravnavi po rednem zakonodajnem postopku, določenem v členu 294 PDEU.

II. CILJ (ČLENA 3 IN 4)

10. V skladu s členi – med drugimi – 149, 153, 164 in 175 PDEU je namen ESS+ podpirati države članice in regije pri zagotavljanju visokih stopenj zaposlenosti, pravične socialne zaščite ter usposobljene in odporne delovne sile, pa tudi vključujočih in povezanih družb, ki si prizadevajo za izkoreninjenje revščine in udejanjanje načel evropskega stebra socialnih pravic. Hkrati bo ESS+ podpiral, dopolnjeval in prispeval dodano vrednost k že obstoječim politikam držav članic na navedenih področjih.

⁷ Dok. 7982/19.

⁸ Dok. 9431/20.

⁹ Dok. 10881/20.

11. ESS+ bo podpiral naslednje specifične cilje:

- (a) izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijske ukrepe za vse iskalce zaposlitve;
- (b) posodabljanje institucij in služb trga dela za oceno in predvidevanje potreb po znanjih in spretnostih;
- (c) spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov pri udeležbi na trgu dela, enakih delovnih pogojev ter boljšega usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja;
- (d) spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe, aktivnega in zdravega staranja;
- (e) izboljšanje kakovosti, vključevalnosti, učinkovitosti in relevantnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela;
- (f) spodbujanje enakopravnega dostopa do kakovostnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja ter dokončanja takega izobraževanja in usposabljanja, zlasti za prikrajšane skupine;
- (g) spodbujanje vseživljenjskega učenja;
- (h) pospeševanje aktivnega vključevanja za spodbujanje enakih možnosti, nediskriminacije in aktivne udeležbe;
- (i) spodbujanje socialno-ekonomske integracije državljanov tretjih držav, tudi migrantov;
- (j) spodbujanje socialno-ekonomske integracije marginaliziranih skupnosti;
- (k) krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, vzdržnih in cenovno ugodnih storitev; posodabljanje sistemov socialne zaščite; izboljšanje dostopnosti, učinkovitosti in odpornosti sistemov zdravstvene oskrbe in storitev dolgotrajne oskrbe;
- (l) spodbujanje socialne integracije oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialne izključenosti;
- (m) odpravljanje materialne prikrajšanosti z zagotavljanjem hrane ali osnovne materialne pomoči najbolj ogroženim.

Poleg zgoraj navedenih specifičnih ciljev bo sklop ESS+ v okviru deljenega upravljanja prispeval tudi k ciljem politike iz člena 5 uredbe o skupnih določbah.

12. ESS+ lahko, kadar je to nujno potrebno in kot začasni ukrep za odziv na izjemne ali neobičajne okoliščine, podpira financiranje shem skrajšanega delovnega časa (brez zahteve, da jih je treba kombinirati z aktivnimi ukrepi) ter dostop do zdravstvenega varstva, tudi za ljudi, ki niso neposredno socialno-ekonomsko ogroženi.

III. ANALIZA STALIŠČA SVETA V PRVI OBRAVNAVI

(a) Izvajanje v okviru deljenega upravljanja (členi 7 do 24)

13. Svet je v stališču v prvi obravnavi postavil dobro ravnovesje med različnimi specifičnimi cilji, za katere gre pri ESS+, ki so odsev glavnih socialnih izzivov, s katerimi se Evropa trenutno sooča v kontekstu evropskega stebra socialnih pravic, in zahtevami glede tematske osredotočenosti, ki usmerjajo potrebno podporo v ključna področja, ki sta jih opredelila sozakonodajalca (revščina otrok, socialno vključevanje, brezposelnost mladih, podpora najbolj ogroženim ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev in organizacij civilne družbe).
14. V zvezi s tem doseženi dogovor o tematski osredotočenosti sredstev ESS+ (člen 7 in delno člen 9) določa naslednje:
 - države članice bodo dodelile vsaj 25 % nacionalnih sredstev iz sklopa ESS+ v okviru deljenega upravljanja za krepitev socialnega vključevanja;
 - države članice, v katerih je bila povprečna stopnja otrok, mlajših od 18 let, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost, v obdobju 2017–2019 nad povprečjem Unije (podatki Eurostata), bodo za te dejavnosti dodelile vsaj 5 % svojih sredstev iz sklopa ESS+ v okviru deljenega upravljanja;
 - države članice, v katerih je bila povprečna stopnja mladih v starosti od 15 do 29 let, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, v obdobju 2017–2019 nad povprečjem Unije (podatki Eurostata), bodo za te ukrepe dodelile vsaj 12,5 % svojih sredstev iz sklopa ESS+ v okviru deljenega upravljanja;

- države članice bodo dodelile vsaj 3 % nacionalnih sredstev iz sklopa ESS+ v okviru deljenega upravljanja za odpravljanje skrajnih oblik revščine, ki najbolj vplivajo na socialno izključenost, kot so brezdomstvo, revščina otrok in pomanjkanje hrane;
 - države članice bodo dodelile ustrezen znesek sredstev iz sklopa ESS+ v okviru deljenega upravljanja v vsakem programu za krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev in organizacij civilne družbe. Države članice s priporočilom za posamezno državo na tem področju bodo za ta namen namenile tudi vsaj 0,25 % sredstev ESS+.
15. Države članice bodo v razmerah, v katerih imajo na socialnem področju vse večjo vlogo inovacije in transnacionalno sodelovanje, podpirale tudi ukrepe v smislu socialnih inovacij in socialnega eksperimentiranja ter krepitev pristopov od spodaj navzgor na podlagi partnerstev (člen 14), v okviru vseh specifičnih ciljev ESS+ pa bodo imele tudi možnost spodbujanja in podpiranja ukrepov transnacionalnega sodelovanja (člen 15).
16. Poleg tega sklop ESS+ v okviru deljenega upravljanja jasno določa, kakšna podpora ni upravičena (člen 16). Ni mogoče podpreti nakupa zemljišč in nepremičnin ter infrastrukture. Prav tako ni upravičen nakup pohištva, opreme in vozil (razen kadar je nakup potreben za doseganje cilja operacije ali kadar so ti predmeti v celoti amortizirani ali kadar je nakup teh predmetov najbolj gospodarna možnost).
17. Poglavje III (členi 18 do 24) je osredotočeno le na materialno pomoč v okviru nekdanjega Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim. Določa načela za podporo, pravila o poročanju, upravičenost, kazalnike in revizijo za ukrepe v okviru ESS+, ki se lotevajo materialne prikrasnosti. Stališče Sveta v prvi obravnavi ohranja strukturo tega poglavja iz predloga Komisije, pri čemer ohranja enoten pristop in ne nalaga zahtevnejših pravil (npr. glede sporočanja podatkov o kazalnikih ali pravil o revizijski sledi) za te vrste operacij, ki imajo nižje pragove za udeležbo in so torej manj upravno obremenjujoče.

(b) Izvajanje v okviru neposrednega in posrednega upravljanja (členi 25 do 36)

18. Stališče Sveta v prvi obravnavi v zvezi s sklopom za zaposlovanje in socialne inovacije (sklop EaSI) vključuje določbe o operativnih ciljih, upravičenih ukrepih in subjektih, pridruženih tretjih državah, oblikah financiranja EU in zaščiti finančnih interesov Unije, pa tudi o drugih vprašanjih v zvezi z izvajanjem (npr. o programu dela, spremljanju in poročanju, ocenjevanju, revizijah, informiranju, komuniciranju in oglaševanju).
19. Sklop EaSI bo imel naslednje operativne cilje (člen 25):
- (a) razvijati primerjalno visokokakovostno analitično znanje;
 - (b) pospeševati učinkovito in vključujočo izmenjavo informacij, vzajemno učenje, medsebojne strokovne preglede in dialog o politikah;
 - (c) podpirati socialno eksperimentiranje in krepiti zmogljivost deležnikov;
 - (d) spodbujati prostovoljno geografsko mobilnost delavcev in povečati zaposlitvene priložnosti;
 - (e) podpira razvoj tržnega ekosistema v zvezi z zagotavljanjem mikrofinanciranja mikropodjetjem v zagonski in razvojni fazi;
 - (f) podpirati mreženje na ravni Unije in dialog z zadevnimi deležniki in med njimi ter prispevati h krepitvi njihove institucionalne zmogljivosti;
 - (g) podpirati razvoj socialnih podjetij in trga socialnih naložb;
 - (h) zagotavljati smernice za razvoj socialne infrastrukture, potrebne za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic;
 - (i) podpirati transnacionalno sodelovanje za pospešitev prenosa inovativnih rešitev in njihovo lažjo razširitev ter
 - (j) podpirati izvajanje zadevnih mednarodnih socialnih in delovnih standardov.

20. Iz sklopa EaSI se lahko podpirajo tudi naslednji ukrepi (člen 26):

- (a) analitične dejavnosti, vključno v odnosu do tretjih držav;
- (b) izvajanje politik;
- (c) krepitev zmogljivosti;
- (d) dejavnosti komuniciranja in razširjanja informacij.

(c) Druge določbe (členi 37 do 42)

21. Poleg dokaj standardnih določb v drugih zakonodajnih aktih, kot so tiste, ki se nanašajo na izvajanje prenosa pooblastila in postopke v odborih (v tem primeru za ESS+ v okviru deljenega upravljanja), stališče Sveta v prvi obravnavi v členu 39 zagotavlja sodelovanje odbora, ustanovljenega v skladu s členom 163 PDEU, ki lahko daje mnenja o vprašanjih, relevantnih za ESS+, in bo ustanovil delovne skupine za vsak sklop ESS+.
22. Da se zagotovi kontinuiteta pri nudenju podpore na zadevnem področju politike in omogoči izvajanje z začetkom večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, se zdi s stališčem Sveta v prvi obravnavi, skladno s členom 42, primerno določiti, da se uredba za sklop EaSI uporablja z retroaktivnim učinkom od 1. januarja 2021.

IV. ZAKLJUČEK

23. Stališče Sveta v prvi obravnavi odraža kompromis, ki je bil ob podpori Komisije dosežen v pogajanjih med Svetom in Evropskim parlamentom.
24. Svet meni, da njegovo stališče v prvi obravnavi predstavlja uravnoteženo besedilo, ki izpolnjuje vse cilje uredbe o ESS+.